

Programi promicanja zdravlja i prevencije bolesti u Gradu Zagrebu

(Health Promotion and Disease Prevention Programs in the City of Zagreb)

Mirta Lončar, Sanja Ožić

Grad Zagreb, Gradski ured za zdravstvo, rad, socijalnu zaštitu i branitelje

Na području promicanja zdravlja i prevencije bolesti Grad Zagreb kontinuirano sufinancira programe ustanova, nevladinih udruga i organizacija.

1. Programi iz područja unapređivanja i očuvanja zdravlja i prevencije bolesti

osiguravaju podizanje zdravstvene kulture, osvješćivanje građana Grada Zagreba o zdravim stilovima života, educiraju građane o načinima očuvanja zdravlja i kvalitetnog života u fizičkom i mentalnom smislu, upoznaju s važnostima redovite zdravstvene kontrole i ranog otkrivanja bolesti. Posebna pozornost programa usmjerena je na bolesti koje su vodeći uzroci smrti u Gradu Zagrebu – kardiovaskularne bolesti i neoplazme.

Programi unapređivanja i očuvanja zdravlja i prevencije bolesti provode se kroz akcije kontrole zdravstvenog stanja građana Grada Zagreba (mjerjenje glukoze u krvi, krvnog tlaka, denzitometrijska mjerenja, kontinuirana preventivna mamografska snimanja za žene starije od 45 godina i druge akcije ranog otkrivanja bolesti), organiziranje zdravstvenih radionica za oboljele, članove obitelji i druge građane, provođenjem edukativno-informativne djelatnosti (predavanja, tribine i seminari), organiziranje radionica, tiskanje zdravstvenih publikacija, letaka, priručnika i biltena („Vrijeme oporavka – pogled u budućnost“, „Supra antireuma“, „Bontončić i mentalno zdravlje školske djece“, „Prehrambeni činioci rizika za osteoporozu u dijabetičara tipa 2“, „Više znanja – manje raka“, „Izdavanje tiskanih edukativnih i informativnih materijala o šećernoj bolesti“, „Astmafon – telefon za astmatičare“, „Astma kamp – naučimo i pobijedimo astmu i druge bolesti dišnog sustava“, „Osteoporozu – tiha epidemija“, „Promicanje reproduktivnih prava i zdravlja žena).

2. Programi ispitivanja i praćenja utjecaja ekoloških čimbenika štetnih na zdravlje ljudi (onečišćenja zraka, vode, tla, buka, ionizirajuće zračenje)

Programi su usmjereni na ispitivanje i praćenje utjecaja čimbenika okoliša na zdravlje ljudi. S obzirom na ozbiljnost problema i trend porasta oboljelih građana od raznih vrsta alergija, od kojih je vrlo prisutna alergija na pelud biljke ambrozije, dio sredstava izdvaja se za financiranje praćenja i suzbijanja pojavnosti ambrozije biološkim i kemijskim sredstvima na području Grada Zagreba („Zaštita djece od štetnog djelovanja sunca“, „Zagreb bez ambrozije“, „Ekopatrola – Istraživanje stanje voda i tla u Dubravi“, „Eko akcija“, „Radiološki vjesnik“, „Ekološka radionica“).

3. Programi ranog otkrivanja i suzbijanja kroničnih masovnih nezaraznih bolesti

Demografski trendovi s rastućim bojem starijih osoba i suvremeni način života obilježen mehanizacijom, automatizacijom radnih procesa i kompjuterizacijom, sa sve manje fizičkih opterećenja na radnom mjestu i sjedilački način života pridonijeli su značajnom porastu kroničnih nezaraznih bolesti.

U 2006. godini Grad Zagreb nastavio je sufinancirati programe ranog otkrivanja i suzbijanja kroničnih masovnih nezaraznih bolesti (malignih, kardiovaskularnih, bolesti dišnog sustava, bolesti lokomotornog sustava i drugih). Sufinancirao je programe ustanova i nevladinih udruga. Programi obuhvaćaju akcije prikupljanja, utvrđivanja i evaluacije podataka, te objave rezultata u tiskanom i elektronskom obliku („Registar akutnog koronarnog sindroma za područje Grada Zagreba“, „Zagrebačko dijabetičko društvo – cjelokupan program rada“, „Prevenција razvoja dijabetičkog stopala i amputacije donjih ekstremiteta u osoba sa šećernom bolesti u Gradu Zagrebu“, „Vježbom do zdravlja“, „Zdravstveno socijalni projekt rane detekcije i preveniranje poremećaja u prehrani“, „Edukativni susreti oboljelih i roditelja oboljelih od poremećaja u prehrani“, „Halitoza kao socijalni problem“, „Prevenција

prekomjerne težine putem medija", „Vrijeme oporavka – pogled u budućnost“).

4. Programi unapređivanja kvalitete života djece i osoba s posebnim potrebama

Posebnu brigu i optimalnu zdravstvenu skrb Grada Zagreb posvećuje djeci i osobama s posebnim potrebama u cilju izjednačavanja životnih mogućnosti svih građana Grada Zagreba. Tako se financiraju i sufinanciraju programi udruga i ustanova koji provode programe unapređenja kvalitete života za osobe sa onesposobljenjem i djecu sa posebnim potrebama („Osnaživanje hospitalizirane djece u bolnicama grada Zagreba kroz kreativno-odgojne radionice“, „Unapređivanje kvalitete života djece i adolescenata a epilepsijom“, „Organiziranje kampa za djecu oboljelu od solidnih tumora“, „Osposobljavanje za neovisan život – resocijalizacija i rehabilitacija osoba s miastenijom gravis“, „Osobe s posebnim potrebama“, „Poboljšanje kvalitete življenja osoba s posebnim potrebama“, „Tjedan osoba sa paraplegijom i tetraplegijom“, „Uključivanje terapijskog psa u terapijske i rehabilitacijske procese kod djece s teškoćama u razvoju“, „Ritmičko-glazbene stimulacije u djece s posebnim potrebama“, „DEBRA – časopis“, „Škola plivanja za djecu i mlade s posebnim potrebama“, „Zdravstveno osnaživanje žena“,).

5. Programi unapređivanja zdravlja i kvalitete vulnerabilnih skupina: djeca, trudnice i osobe starije od 65 godina.

U cilju unapređenja zdravlja i kvalitete života, osiguranja aktivnog i samostalnog starenja sve brojnijeg stanovništva Grada Zagreba i racionalizacije izrazite gerijatrijske zdravstvene potrošnje, sufinanciraju se programi koji zdravstveno utvrđuju, prate i proučavati funkcionalne sposobnosti starijih ljudi kao i utjecaj negativnog oblika zdravstvenog ponašanja na njihovo zdravstveno stanje, te osiguravaju i provode zdravstvene mjere primarne prevencije („Reproduktivno zdravlje“, „Promicanje reproduktivnih prava i zdravlja žena“, „Mala škola dojenja“, „Rano otkrivanje sluha u novorođenčadi i stvaranje nacionalne informatičke mreže“, „Rekreacija za žene u postmenopauzi“, „Zdravstveno osnaživanje žena“, „Fizikalna rehabilitacija starijih osoba u vlastitom domu na području Gradske četvrti Maksimir“, „Program redovite tjelesne aktivnosti u funkciji zdravlja i prevenciji padova starijih građana grada Zagreba“, „Prevencijom do kvalitetnog života u starijoj dobi“, „Stanje oralnog zdravlja osoba starije dobi“).

6. Programi unapređenja reproduktivnog zdravlja i prevencija spolno prenosivih bolesti

U cilju daljnjeg poboljšanja prirodnog prirasta, obnove demografske slike Grada Zagreba, te smanjenja rizičnog seksualnog ponašanja mladeži i starijih, provode se programi unapređivanja reproduktivnog zdravlja i prevencije spolno prenosivih bolesti. Financijska potpora za te programe namijenjena je organiziranju tribina, radionica za djecu i odrasle, tematskih predavanja, nemedicinsko rehabilitacijskih programa psihološke, emocionalne i praktične pomoći, te grupnom i individualnom radu s djecom, roditeljima, za izradu, tiskanje i distribuciju didaktičkih materijala i zdravstveno odgojnih publikacija, a sve sa ciljem smanjenja širenja spolno prenosivih bolesti, HIV infekcija, broja neplaniranih trudnoća i pobačaja, te povećanja svijesti građana Grada Zagreba o reproduktivnom zdravlju („Reproduktivno zdravlje“, „HIV/AIDS TRAMVAJ“, „Rano otkrivanje zloćudnih tumora tijela amternice i jajnika kod žena sa 45 i više godina“, „Spajalica – sveobuhvatna edukacija o zaštiti reproduktivnog zdravlja i spolnosti za adolescente/ice“, „TABOO – Program Modus Centra za djecu, mlade, obitelj“, „Zdravstveni odgoj mladeži u zaštiti reproduktivnog i općeg zdravlja“, „Edukacija edukatora vršnjaka u prevenciji spolno rizičnih ponašanja“).

7. Program izrade portala sa zdravstvenim sadržajem i uvođenjem informatičke tehnologije sa svrhom podizanja kvalitete rada u sustavu unapređenja zdravlja

Programi zdravstvenih portala omogućuju građanima tijekom 24 sata, 365 dana u godini stalnu dostupnost informacijama vezanim uz zdravstvene sadržaje, zdrave stilove života, promicanje zdravlja i prevenciju bolesti („Reaktiviranje zdravstvenog portala Hrvatske Lige za borbu protiv raka“, „Rano otkrivanje oštećenja sluha u novorođenčadi i stvaranje nacionalne informatičke mreže“, „Izrada portala sa zdravstvenim i socijalnim sadržajem“).